

CZEGO I JAK
BĘDZIEMY SIĘ UCZYĆ?

BLANDYNA
ZAJDLER

SCENARIUSZE LEKCJI GEOGRAFII dla III etapu edukacyjnego w zakresie rozszerzonym

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty

Warszawa 2019

Redakcja merytoryczna – Anna Kasperska-Gochna
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
Katarzyna Szczepkowska-Szczęśniak
dr Beata Rola

Redakcja językowa i korekta – Altix

Projekt graficzny i projekt okładki – Altix

Skład i redakcja techniczna – Altix

Warszawa 2019

Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Tytuł lekcji

Zmiany w polskiej gospodarce po roku 1990, cz. 2.

Klasa 3, Blok IV; działy XI (2, 3)

Cel: Poznanie przyczyni kierunków zmian w strukturze polskiego przemysłu. Uczeń:

- dostrzega zmiany w czynnikach lokalizacji przemysłu tradycyjnego i zaawansowanych technologii oraz obszarów koncentracji przemysłu;
- wyjaśnia istotę i rolę klastrów w budowie gospodarki opartej na wiedzy;
- wyjaśnia zmiany struktury przestrzennej przemysłu tradycyjnego i zaawansowanych technologii i określa udział Polski w tych zmianach.

Metody/Techniki/Formy pracy: metody burzy mózgów, ranking ważności, metaplan, praca w grupach, Ocenianie Kształtujące (OK); praca z mapą, danymi statystycznymi i z tekstem źródłowym; praca indywidualna i w grupach.

Opis przebiegu zajęć/lekcji

Faza wstępna: Nauczyciel podaje temat lekcji i przypomina zasady stosowania metody OK, przykleja na tablicy i odczytuje uczniom kryteria NaCoBeZu, przygotowane do lekcji na dużym arkuszu papieru:

- Wskazanie najczęstszych czynników lokalizacji przemysłu,
- Podanie głównych zmian, zachodzących w polskiej gospodarce, zwłaszcza w przemyśle i zdefiniowanie ich przyczyn,
- Wyjaśnienie, na dowolnym przykładzie, restrukturyzacji przemysłu,
- Określenie co najmniej 5 mocnych i 5 słabych stron przemysłu w naszym kraju,
- Zaproponowanie kierunków rozwoju przemysłu w Polsce i w regionie z uzasadnieniem.

Faza realizacji: Nauczyciel przypomina, że niezwykle ważnym elementem OK są pytania kluczowe, które również są już sformułowane i zapisane na tablicy/flipcharcie, są to:

Pytania kluczowe dla uczniów:

1. Od czego najczęściej zależy lokalizacja przemysłu?
2. Jakie zmiany zachodzą w polskim przemyśle i dlaczego?
3. Jaki jest stan polskiego przemysłu?
4. Jakie są mocne i słabe strony polskiego przemysłu? Pytanie kluczowe, tj.: Jakie są mocne i słabe strony polskiego przemysłu?
 - a) Odpowiedzi mogą stanowić uzupełnione, wcześniej przygotowane karty pracy pt.: „mocne i słabe strony polskiego przemysłu” z lukami do uzupełnienia, potraktowane jako krótka kartkówka z lekcji, której oceny dokonają koledzy

i wzajemnie przeکاżą sobie koleżeńskie informacje zwrotne, jako ostatni element OK na lekcji.

- b) Inne warianty odpowiedzi to podzielenie tablicy kredą na pół: Mocne Strony/ Słabe strony metodą burzy mózgów albo rankingu wartościującego, chętni uczniowie zgłaszają swoje pomysły i zapisują na tablicy; jeśli brakuje czasu, może to być praca do wykonania w domu w parach (koleżdy z ławki szkolnej).

Komentarz metodyczny

Dość trudny temat, ale dzięki zastosowanym metodom i formom pracy, nauczyciel ma szansę zaktywizować do pracy wszystkich uczniów; Nauczyciel ma pełnić głównie rolę moderatora i organizatora procesu uczenia się. Ważne: w czasie lekcji kształtujemy u uczniów umiejętności korzystania z różnych źródeł informacji geograficznej (map, danych statystycznych i innych dostępnych materiałów źródłowych); w oparciu o nie, uczeń odczytuje, analizuje, wnioskuje, porównuje. Szczególny nacisk należy położyć na nowe gałęzie przemysłu i nowoczesne technologie oraz, jeśli zdążymy, nawiązanie tempa zmian zachodzących w przemyśle i ich znaczenie dla sprawnego funkcjonowania gospodarki. Koniecznie należy omówić przyczyny zmieniającej się roli czynników lokalizacji przemysłu oraz ich wpływu na rozmieszczenie i rozwój innych sektorów gospodarki. Wskazane, aby omawiane zagadnienia porównywać z tendencjami światowymi. Nauczyciel powinien zadbać, by uczniowie mogli korzystać z najnowszych informacji statystycznych, najlepiej aby to był dostęp do źródeł internetowych (laptop, smartfony). Te nowoczesne pomoce dydaktyczne powinny stanowić wsparcie i interesującą, motywującą zachętę dla uczniów z SPE.

Kompetencje w zakresie: rozumienia i tworzenia informacji, wielojęzyczności (po angielsku uczeń nazywa: pytania kluczowe, przemysł, gałęzie, surowce, zmiany, czynniki), matematyczne oraz kompetencje w zakresie nauk przyrodniczych, technologii i inżynierii, osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się.

Zał. 2. Karta pracy – sprawdzian (dla ułatwienia dokonania oceny – z przykładowymi odpowiedziami)

Mocne strony przemysłu w Polsce	Pkt. 0-1	Słabe strony przemysłu w Polsce	Pkt. 0 -1
Dość dobra baza surowcowa(węgiel, siarka, surowce skalne)	1	Brak strategicznych surowców, jak ropa naftowa, gaz ziemny, rudy żelaza	1
Wykwalifikowana siła robocza	1	Nadmierne zatrudnieniew niektórych zakładach przemysłowych	1
Duże zasoby rąk do pracy	1	Niskie płace w przemyśle	1
Restrukturyzacja zakładów przemysłowych – nowe gałęzie oparte na wiedzy, niewymagające zasobów surowcowych	1	Zbyt wolny proces restrukturyzacji	1
Krajowe rynki zbytu (duże zapotrzebowanie mieszkańców)	1	Wysokie ceny polskich produktów	1
Powstanie specjalnych stref ekonomicznych, ułatwiających inwestowanie kapitału zagranicznego	1	Wysokie koszty transportu surowców i produktów	1
Systematyczne unowocześnianie produkcji – nowe technologie, mniejsze zapotrzebowanie na pracowników; tylko wysoko wykwalifikowani	1	Małe nakłady finansowe na rozwój badań naukowych i wdrażanie nowoczesnych rozwiązań produkcyjnych	1
Wzrost rangi sektora usług i in.		Wypieranie przemysłu i in.	
Razem punktów		Razem punktów	

Propozycja koleżeńskiego oceniania wg ilości uzyskanych punktów:

10 pkt.– bdb. (5); 8–9 pkt.– db. (4); 6–7 pkt. – dst.(3); 4–5 pkt. – dop. (2); 0–3 pkt. (1).

Przykład koleżeńskiej informacji zwrotnej:

Otrzymałaś/-eś..... punktów, czyli ocenę

Dobrze opanowałaś/-eś:

Powinnaś/powinieneś popracować nad:.....

UWAGA!

1. Przykładowo wypełnioną tabelę „Mocnych i słabych stron przemysłu Polski” nauczyciel wyświetla z komputera lub jest wcześniej przygotowana na dużym arkuszu papieru i służy jako wzór do oceniania przez kolegę.
2. Nauczyciel zweryfikuje kartkówki ocenione koleżeńsko, zanim wstawi oceny do dziennika.
3. Uczniom, którzy otrzymają ocenę negatywną, nie wstawiamy ocen, tylko dajemy szansę na jej poprawę w dodatkowym terminie.